

ΕΛΕΤΑΕΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΙΟΛΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προς:

Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Θεόδωρο Σκυλακάκη
secmin@ypen.gr

Κοινοποίηση:

1. Υφυπουργό Περιβάλλοντος & Ενέργειας κα. Αλ. Σδούκου, secdepmin.energy@ypen.gr
2. Υφυπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Νίκο Ταγαρά, secdepmin.per@ypen.gr
3. Γ.Γ. Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων κ. Πέτρο Βαρελίδη, ggenvr@ypen.gr
4. Γ.Γ. Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών κ. Αριστοτέλη Αϊβαλιώτη, ggenergy@ypen.gr
5. Γ.Γ. Δασών κ. Ευστάθιο Σταθόπουλο, ggdason@ypen.gr
6. Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής ΥΠΕΝ, k.dimopoulos@prv.ypeka.gr

ΑΠ. ΕΛΕΤΑΕΝ: 2024/402

Αθήνα, 11 Νοεμβρίου 2024

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Θέμα: Μελέτες για την περιοχή της Θράκης

Αίτημα χορήγησης αντιγράφου μελέτης για το νομό Έβρου

1] Με την παρούσα αιτούμαστε να μας χορηγήσετε πλήρες αντίγραφο της μελέτης με τίτλο «**Μελέτη εκτίμησης της επίπτωσης προτεινόμενων έργων και δραστηριοτήτων σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που επλήγησαν από τη μεγάλη πυρκαγιά του 2023 στο νομό Έβρου**».

Πληροφορηθήκαμε την ύπαρξη αυτής της μελέτης από επιστολή που σας απηύθυναν την 15 Οκτωβρίου 2024, εννέα «μη κυβερνητικές οργανώσεις» την οποία δημοσιοποίησαν με ανακοίνωσή τους¹. Κατά την ανακοίνωση αυτή, η εκπόνηση της μελέτης ανατέθηκε από το ΥΠΕΝ, μέσω του Ο.ΦΥ.ΠΕ.ΚΑ., για να απαντήσει σε κρίσιμα ερωτήματα.

¹ https://spbt.gr/deltio_typou_aiolika/

ΕΛΕΤΑΕΝ

Κώστα Βάρναλη 52 & Επιδαύρου, Χαλάνδρι 15233 (Πολύδροσο), τηλ. 2108081755
e-mail info@eletaen.gr web www.eletaen.gr

FOLLOW US

2] Η επιστολή των οργανώσεων επικαλείται επιπλέον και μία **άλλη μελέτη** - του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τη δεύτερη αυτή μελέτη την έχουμε υπόψη μας, διότι δημοσιεύθηκε στο Environmental Impact Assessment Review² και έλαβε εκτενή δημοσιότητα σε διαδικτυακούς τόπους, μεταξύ των οποίων και μερικοί που συστηματικά φιλοξενούν ψευδείς ειδήσεις και ύποπτες συκοφαντίες ενάντια στην αιολική ενέργεια. Στην προκειμένη περίπτωση εμφανίστηκαν εντυπωσιακοί τίτλοι όπως: «Αποκαλυπτική μελέτη για την καταστροφή του περιβάλλοντος από τις ανεμογεννήτριες: Η Θράκη κινδυνεύει να χάσει δύο εμβληματικά είδη πτηνών».

Η από 15 Οκτωβρίου 2024 επιστολή που σας απηύθυναν οι οργανώσεις και η ανακοίνωση που την συνοδεύει, αναφέρουν ότι οι ως άνω μελέτες περιέχουν επιστημονικά στοιχεία και δεδομένα. Αυτό για την μία τουλάχιστον από τις δύο μελέτες -αυτή που έχουμε υπόψη μας - δεν ισχύει: **Η μελέτη αυτή δεν περιέχει πραγματικά δεδομένα** θανατώσεων των ειδών μαυρόγυπα και όρνιου από ανεμογεννήτριες, **αλλά σενάρια** εκτίμησης για την μελλοντική εξέλιξη του πληθυσμού των δύο ειδών στη Θράκη.

Τα σενάρια έχουν διαμορφωθεί με χρήση μοντέλου το οποίο δεν έχει ελεγχθεί (δεν έχει «ρυθμιστεί») με βάση τα ιστορικά (δηλαδή τα πραγματικά) δεδομένα της περιοχής κατά την προηγούμενη 20ετία. Έτσι, το μοντέλο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η εγκατάσταση στην περιοχή 85 ακόμα ανεμογεννητριών – που αφορούν ώριμα έργα με ΑΕΠΟ ή Άδεια Εγκατάστασης, οι οποίες σήμερα έχουν ήδη μειωθεί σε 75, λόγω αλλαγών στο σχεδιασμό των έργων αυτών - θα οδηγήσει σε εξαφάνιση του μαυρόγυπα (μετά από 18 έτη) και σημαντική μείωση του ρυθμού αύξησης του πληθυσμού του όρνιου.

Όμως στην περιοχή λειτουργούσαν ήδη, κατά το χρόνο εκπόνησης της μελέτης, 265 ανεμογεννήτριες. Αν το μοντέλο είχε τρέξει με χρόνο έναρξης ένα παρελθοντικό έτος που δεν είχαν ακόμα εγκατασταθεί οι ανεμογεννήτριες αυτές, θα είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι πληθυσμοί των δύο ειδών θα έπρεπε να έχουν ήδη εξαφανιστεί ή μειωθεί πολύ. Όμως, κατά τα τελευταία 30 χρόνια οι πληθυσμοί και των δύο ειδών έχουν αυξηθεί στην περιοχή. Ειδικά για το μαυρόγυπα, στη μελέτη παρατηρείται το εξής αντιφατικό συμπέρασμα: ενώ ο πληθυσμός του έχει αυξηθεί τις τελευταίες τρεις δεκαετίες και οι ανεμογεννήτριες λειτουργούν στην περιοχή εδώ και δύο δεκαετίες, παρ' όλα αυτά το μοντέλο της μελέτης για το “do nothing” σενάριο (δηλ. για καμία επιπλέον Α/Γ στην περιοχή) εκτιμά μικρή μείωση του πληθυσμού του είδους την επόμενη 20ετία λόγω των υφιστάμενων ανεμογεννητριών. Για να αποφεύγονται τέτοια λάθη, επιβάλλεται τα μοντέλα να ελέγχονται (να «ρυθμίζονται») με βάση τα ιστορικά πραγματικά δεδομένα, ώστε να μειώνεται η ανακρίβεια των τιμών των παραμέτρων που χρησιμοποιούνται ως είσοδοι.

Σε κάθε περίπτωση, οι όροι «δεδομένα» ή «στοιχεία» για τα αποτελέσματα των σεναρίων που «τρέχει» ένα μοντέλο, δεν είναι ακριβείς και λειτουργούν παραπλανητικά. Η συστηματική επανάληψη τέτοιων τακτικών κλονίζει τελικά την εμπιστοσύνη του ευρέως κοινού στην επιστήμη και τα πραγματικά επιστημονικά δεδομένα.

Ως εποπτική απεικόνιση του άτοπου των σεναριακών αποτελεσμάτων του μοντέλου επισυνάπτουμε **χάρτη** της περιοχής όπου με μπλε χρώμα φαίνονται οι υφιστάμενες, κατά το

² <https://doi.org/10.1016/j.eiar.2024.107669>

χρόνο της μελέτης, 265 ανεμογεννήτριες (η παρουσία των οποίων δεν εμπόδισε -ως αναφέραμε- την αύξηση του πληθυσμού των ειδών) και με κόκκινο & πορτοκαλί χρώματα φαίνονται οι 75 ανεμογεννήτριες που εάν εγκατασταθούν θα οδηγήσουν -κατά το μοντέλο- σε εξαφάνιση του μαυρόγυπα (οι 11 από τις 75 έχουν ήδη εγκατασταθεί από τα έτη 2021 και 2022).

Σημειωτέον ότι ένα ακόμα σφάλμα του μοντέλου είναι ότι αγνοεί τη μείωση του πλήθους των εγκατεστημένων ανεμογεννητριών που θα επέλθει δια της ριζικής ανακαίνισης (repowering) κατά τα προσεχή έτη. Συγκεκριμένα, οι 163 από τις 265 ανεμογεννήτριες λειτουργούν για περισσότερα από 18 έτη και αναμένεται τα επόμενα έτη να ξεκινήσει σταδιακά η ριζική ανακαίνιση των σχετικών αιολικών πάρκων. Παρά ταύτα, το μοντέλο, που «τρέχει» διάφορα σενάρια για $t=20$ έτη, αγνοεί εντελώς και αυτή την κρίσιμη παράμετρο.

3] Δημιουργεί εύλογο προβληματισμό το γεγονός ότι τέτοιες μελέτες χρησιμοποιούνται ορισμένες φορές στο πλαίσιο προτάσεων μέτρων πολιτικής.

Ο προβληματισμός μας αυξάνεται όχι μόνο εξαιτίας των όσων ήδη αναφέρθηκαν, αλλά και εκ του γεγονότος ότι οι αξιολογήσεις των διαφόρων θέσεων αιολικών πάρκων της σημερινής, ως άνω, μελέτης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (του 2024) είναι διαφορετικές από αυτές προηγούμενης μελέτης του 2017³ του ίδιου ιδρύματος για την ίδια περιοχή.

Περαιτέρω, η μελέτη του 2017 (που επίσης είχε διαφημιστεί ως «ένα εύχρηστο και γρήγορο εργαλείο επιτάχυνσης αλλά και επιστημονικής τεκμηρίωσης των γνωμοδοτήσεων») εκτιμούσε ετήσια απώλεια πληθυσμού του μαυρόγυπα 5%, εξαιτίας των 185 τότε εγκατεστημένων ανεμογεννητριών, και ανέμενε σαφώς μεγαλύτερη ετήσια απώλεια με τη λειτουργία περισσότερων ανεμογεννητριών.

Ο ανωτέρω ισχυρισμός διαψεύσθηκε από την πραγματικότητα: Σήμερα, λειτουργούν 265 ανεμογεννήτριες, δηλαδή 80 επιπλέον ανεμογεννήτριες σε σχέση με αυτές που έλαβε υπόψη η μελέτη του 2017. Όμως, η νεότερη μελέτη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (2024) διαπιστώνει ότι ο πληθυσμός του μαυρόγυπα είναι σταθερός ή έχει ελαφρά αυξηθεί στην διάρκεια των τελευταίων τριών δεκαετιών (*“the breeding population has been stable or slightly increasing during the last three decades”*), διαψεύδοντας τη μελέτη του 2017, και μεταθέτει -όπως αναφέρθηκε- την αιτία του αφανισμού του μαυρόγυπα στις επιπλέον 85 ανεμογεννήτριες που πρόκειται να εγκατασταθούν μετά τις σημερινές 265, χρησιμοποιώντας σεναριακές αναλύσεις με τα ελλείματα που προαναφέρθηκαν⁴.

³ <http://dx.doi.org/10.1016/j.biocon.2016.01.014> και <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0172685> (οι δύο σχετικές δημοσιεύσεις που παρουσιάστηκαν τότε στο Υπουργείο).

⁴ Και σε άλλες περιπτώσεις έχει παρατηρηθεί αστοχία τέτοιων μοντέλων και σημαντική απόκλιση των εκτιμήσεών τους από την πραγματικότητα. Αναφορά γίνεται στην περίπτωση του αιολικού πάρκου Καλιάκρα στη Βουλγαρία, όπου αντί για τις εκατοντάδες θανάτωσεις πτηνών που εκτιμούσαν τα μοντέλα των οργανώσεων πριν την κατασκευή, δεν παρατηρήθηκε καμία θανάτωση μετά από οκτώ έτη λειτουργίας βλ. <https://ask4wind.gr/sources/#Ch4-%CE%9C5-1>

Επειδή προφανώς, η κατά τους ανωτέρω τρόπους πρόταση πολιτικών είναι προβληματική παρακαλούμε να μας κοινοποιήσετε αντίγραφο της μελέτης που δεν διαθέτουμε, ήτοι αυτής με τίτλο «Μελέτη εκτίμησης της επίπτωσης προτεινόμενων έργων και δραστηριοτήτων σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που επλήγησαν από τη μεγάλη πυρκαγιά του 2023 στο νομό Έβρου».

Με εκτίμηση,

Παναγιώτης Λαδακάκος

Πρόεδρος ΕΛΕΤΑΕΝ

Συνημμένο: Χάρτης της περιοχής της Θράκης